

SVARBU: Šios instrukcijos turinys perduodamas sukilimo centrams tik žodžiu ir per visiškai patikimus ryšiuokius, kurie atsako savo galva už paslapties išdavimą.

LITUVOS AKTYVISTŲ FRONTAS

1941 m. kovo mėn. 24 d.

GRIEŽTAI SLAPTA

L I T U V Ų I Š L A I S V I N T I N U R O D Y M A I

I. Apie bendrą padėtį

Vieš simptomai rodo, kad Hitlerio pareiškimas, jog šie metai bus lemiantis, nėra tuščias žodis. Tikrai yra sperčiai ruošiamasi kažkokioms dideliems veiksams. Deja, niekas, išskyrus pačią vokiečių Karo Vadovybę, nežino, kuria kryptimi lemiantis bus nukreiptas.

Tai kas įvyko šią žiemą ir tebevyksta dabar įvairiuose frontuose tėra antraeiliai dalykai. Jie nesuriša vokiečių Karo Vadovybei rankų. Atbulai, jie prisidėjo prie bendros situacijos ir Vokietijos priešų tarpusavyje nesusigiedojimo išaiškinimo. Pasirodžius vokiečių kariuomenės daliniam šiaurės Afrikoje, anglų puolimas Lybijoje apmirė. Vokietijų kariuomenės įvedimas Italijon garantuoja, jog Italijos laikysena nepakitės. Pastatymas vokiečių kariuomenės Rumunijoje patikrina Vokietijai rumunų žibalo šaltinius ir užkerta kelią Sov. Rusijai veržtis į Balkanus. Kariuomenės pastatymas Bulgarijoje iššifravo, jog Sov. Rusija bijo Reicho ir kad Turkija tesirūpina vien savimi. Tai savo ruožtu teikia vokiečiams galimybą priversti Graikiją baigti karą su Italija ir duoda laisvą Berlyno-Romos ašei stabilizuoti padėtį Balkanuose pagal savo skonį.

Vokiečių propaganda tebeskleidžia nuomonę, kad ruošiamasi suduoti lemiantį smūgį Anglijai. Bet yra rimtų davyčių už tai, kad įvykiai gali pasukti visai kita kryptimi ir kad sakytas tvirtinimas ar tik nebus paprastas propagandos triukas, kad suklaidinus Vokietijos priešus apie tikruosius vokiečių strategijos planus.

Kaip bus pasielgta tikrumoje, parodys tik ateitis. Bet labai krinta į akis faktas, kad desantas, kuriuos vokiečių propaganda baugina Britų salas jau nuo pereinamųjų metų rudens, iki šiol vis dar neįvyksta. Vieton to, vokiečiai tik sustensyvinio pavandenynių laivų statymą. Šią užsibrėžtas jų pristatydinti net keletą tūkstančių. Nemažas jų kiekis jau pastatytas žiemos bėgyje ir paleistas į kovą. To pasėkoje jau dabar žymiai padidėjo skaičius nuskaudintų anglišių laivų. Kyla pagrįstas klausimas ar vokiečiai, išitikinę jog desantas iš atviros jūros į Britų salas, nemažes anglių kariuomenės gynamas, būtų rizikingas dalykas, nėra nuo tokio sumanymo atsisaką ir stengis kumuoti anglus vien technikinėmis priemonėmis: iš oro - pagelba aviacijos bombų, kad paralizuos anglių karo pramonę ir torizavus miestus, ir juroje - pagelba pavandeninių laivų, torpedų ir minų, kad nukirtus Britų salų susisiekimą laivais su užjūriu ir tuo pačiu padarius nebegalimū tų salų aprūpinimą maistu ir ginklais iš toliau.

Jei šis diagnozas yra teisingas, tai karas su Anglija gali užsitęsti. Prie jo užtašno, be to, žymiai prisidės Amerikos pasiryžimas tiesti Anglijai ginklų, municijos, aviacijos ir net laivų. Tokiomis sąlygomis karas su Anglija gali tęstis net keletą metų...

Eventualus karo užsitęsimas verčia Vokietiją imtis Europos kontinento kurio didelė dalis jau ir dabar yra vokiečių kontrolėje, pertvarkymo, nebelaukiant karo galo, kad greičiau stabilizavus padėtį ir atgaivinus įvairių kraštų produkciją, būtų, kaip pačios Vokietijos, taip ir jos užimtųjų šalių gyventojų išmaitinimai. Kad vokiečių politika šia linkme pasuka, parodo vis dažniau pasikartoją Reicho Vyriausybės atsakingų asmenų pareiškimai, jog Vokietijos vadovaujamoje Naujojoje Europoje bus suteikta visoms tautoms teisė pačioms tvarkytis pas save, kaip nori, bet UKinėje kolaboracijoje su visomis kitomis valstybėmis, Vokietijos globojamomis...

Europos pertvarkymas nebūtų betgi joks pertvarkymas, jei būtų palaikta nuošalyje Sov. Rusija. Tad planas pertvarkyti Europą, beabejo, palies

ir Sov. Rusija, gal net pirmoje eilėje. Dėl sekančių motyvų: pirma - todėl, kad Sov. Rusija turi didelius derlingus žemės plotus ir visokių požeminių turty, bet iš priežasties dabartinės savo komunistinės santvarkos nesugeba išvystyti krašte produkcijos bei pateikti Europos Vakarams tiek ūkinių gerybių, ypač maisto produktų ir žaliavų industrijai, kiek iš tikrųjų galėtų; antra - todėl, kad Sov. Rusija, kaip komunistinio nudo lidas, gali, savo veikla iš pasauli, su laiku pasidaryti dabartiniam Vokietijos režimui pavojinga, ypač pavojinga vokiečių okupuotose kraštuose, kur gyventojai, materialinio skurdo elegiami ir okupento spaudžiami, yra stumti stumiami į komunizmo bušą; trečia - kad Sov. Rusijos sprogdinimu išmušus iš galvos byle kokią viltį tiems, kas tikisi iš Sov. Rusijos išganimo ar paramos kare prieš Vokietiją; ketvirta - kad suskaldant Sov. Rusiją į eilą valstybių panaikinus ne tik dabartiai, bet ir ateidiai pavoją Vokietijai iš slaviskųjų Europos Rytų pusės.

Sov. Rusijos pertvarkymas ir jos įjungimas į bendrą Europos ūkio produkcija yra reikalingas dar ir todėl, kad dėl anglų blokados Europos kontinentas nebegali gauti prekių iš užjūrio ir net iš Afrikos kolonijų. Savo gi nuosavų išteklių jam neužtenka, jei Rusija nesugebės atgauti to vaidmens, koki ji Vakarų Europos aprūpinime maistu ir žaliavomis klausimma buvo įgyjusi prieš 1914-18 metų karą.

Pačiu svarbiausiuoju rodykliu apie tai, kad Vokietija yra užsibrėžusi suvesti šiais metais pagrindines sąskaitas su savo priešais yra tas faktas, kad per visa šią žiemą buvo sparčiai didinama kariuomenė. Kiek jos iki šiol jau sumobilizuota - yra vokiečių štabo paslaptis. Teoretiniai įvertinama, kad gal būtų yra sumobilizuota apie 10-12 milijonų vyrų. Charakteringa yra ir tai, kad žmonės vis dar šaukiami toliau. Visai natūraliai kyla klausimas, kuriems tikslams tiek daug kariuomenės sumobilizuota. Aišku ir ne kariškiui, kad desantui į Britų salas tokių didelių sausumos kariuomenės jėgų visai nereikalinga. Išvada aiški: pasirožta visiems eventualumams. Turima karinių jėgų, atrodo, pilnai užtektų lemiantiems veiksams ne kurioje nors vienoje kryptyje, bet keliose, pav., desantui prieš anglius, smūgiui į Rytus, pagelbinėms operacijoms Balkanuose (jei toks reikalas kiltų), veiksmams Afrikoje ir užimtų kraštų okupacijai.

II. Iki etuvos atstatymo kelias.

Prie dabartinių aplinkybių Lietuvos atstatymas vien savo nuosavomis jėgomis būtų beviltiškas dalykas. Tenka jieskoti iš kur nors pagalbos, arba palaukti kol dabartinės sąlygos pakitėtų ir pasidarytų lietuvių tautos jėgoms palankiomis.

Lietuvos atstatymo požūriu mums šiuo metu yra ne tiek svarbu žinoti, kuri kariuomenėsių pusiu ši karą galūtinai laimės, taip tai:

- primo - kas galėtų artimiausiu laikmu išvyti rusų raudonąją armiją iš mūsų nelaimingo krašto, ir
- secundo - kas turėtų realaus intereso, kad Lietuva vėl taptų savystovi valstybė.

Į pirmąjį klausimą atsakymas yra lengvas: greitai išvyti rusus iš Lietuvos tegalėtų viena Vokietija, kaip betarpiškas mūsų krašto kaimynas, militariniai tam pilnai pasirengęs ir, be to, kurio režimas yra antipodas komunizmui.

Į antrąjį klausimą atsakymas yra sunkesnis. Viena ir antra kariuomenės pusės viešai skelbia pripažįstančios tautų laisvės principą bei teisą tautoms turėti savo valstybes. Vokietija tai vaizduoja sau Naujos Europos, Vokietijos vadovaujamos, ribose. Anglija gi su savo šaliniškais - skelbia tautų laisvės principą besąlyginiai. Kam tikėti?

Žodžiams, kaip jie bebūtų gražūs, pasitikėti būtų neatsargu. Reiki savo nusistatymą remti gyvenimo faktais ir teisingu kitų valstybių interesų Lietuvos atžvilgiu supratimu bei išsiaiškinimu.

Paėmus pirmoje eilėje Vokietija, atrodo, kad, objektyviai į dalyką žiūrint, ji turi rimto intereso, kad Lietuva vėl taptų savystovia valstybe, būtent, dėl sekančių motyvų: pirma - Vokietija yra suinteresuota gauti iš Lietuvos maisto produktų ir jos rinką; antra - Lietuva sudaro priedanga Rytų Prūsijai; trečia - lietuvių tauta yra nusistačiusi anti-

lenkiškai, ir ketvirta - Lietuva, būdama nepriklausoma valstybė, irodė, jog sugebėjo savistoviai valstybinio gyvenimo gyventi ir išvystyti visokeriopą kūrybą, taigi pasirodė, kad galėtų ir Naujoje Europoje tarpti, - kaip pilnateisūs jos narys.

Kad galėtų ir turėtų didesnio intereso Anglija pagalbėti Lietuvai vėl atsistoti ant kojų, tenka labai paabojoti, nežiūrint Anglijos valstybės vyrų gražių apie tautų laisvą pareiškimų. Pirmą, Anglija randasi geografiniškai nuo Lietuvos tolokai. Antra, anglų pagelba pasidarytų įmanoma gal tik tada, jei Anglija laimėtų šį karą, ko iš anksto niekas atspėti negali; be to, tektų laukti iki karo pabaigos, ko negalime, nes bolševikai Lietuvoje viską žiauriausiu būdu ir be mažiausios atodairos griauina ir žudo žmones. Trečia, laimėjusi karą Anglija pati būtų labai nuvarginta, turėtų dar didelių sunkumų stabilizuoti padėti Vakarų Europoje; tokiais sąlygomis vargu ar dar turėtų noro ir jėgų imtis naujo uždavinio, t.y. priversti raudonuosius rusus pasitraukti iš Baltijos, kas reiktų karą su Sov. Rusija; juo labiau tai atrodo neįmanoma, kad pati Anglija dabar siekia palenkti Sov. Rusiją į savo pusę ir yra pažadėjusi Baltijos valstybių įjungimą į Sov. Rusiją pripažinti ir iš anksto užtikrina šiai pastarajai būsimajame Taikos Kongrese lygią su kitomis valstybėmis vietą.

Atbulai, galima net numatyti jog, anglams karą laimėjus, galėtų atsinaujinti mūsų pavojus iš lenkų pusės. Anglija skaitytų savo pareigą padėti Lenkijai prisikelti iš numirusių, o prisikėlusiai Lenkija vėl pasidarytų nesuvaldoma, nesukalbama ir vėl siektų Lietuvon, minimam Vilniaus krašto prisijungimo.

Turint visą tai omenyje, prisita išvados, kad Lietuvos valstybės atstatymas būtų praktiškai atsieklamas išnaudojant Vokietijos pagalbą, konkrečiai tariant, pakeitėjus dabartiniams rusų - vokiečių santykiams ir kylus tarp Vokietijos ir Sov. Rusijos ginkluotam konfliktui. Todėl nusistatyta siekti sumegsti su Vokietija politinį mezginį ir, kada momentas bus pribrędęs, - atvertis patiems ginklo Lietuvai iš bolševistinės vergijos išlaisvinti, kai vokiečių kariuomenė suduos rusų raudonajai armijai lemiantį smūgį.

III. Apie rusų-vokiečių santykius.

Rusų-vokiečių santykiai pagrįsti ne apipusiška meile, bet laikinu sutapimu interesų. Vokiečiams buvo svarbu pernai ir užpernai išvengti dviejų frontų, kai Europos Vakaruose tebestovėjo stiprios anglų-francūzų militarinės jėgos. Sov. Rusija gi siekia išvengti susikirtimo su vokiečių militariniu milžinu, jo bijodama. Ji norėtų paleukti, kol Vokietija ir jos priešai savitarpinėje kovoje nutekins daugiau kraujo savo ka reivių ir daugiau nuvargins. Tikisi, kad tuomet rusų raudonoji armija bendrame jėgų santykyje Europoje įgytų didesnio svorio ir karui užsitęsus gal susidarytų tinkamos sąlygos išplėsti komunizmo viziją Europoje, gal net viename pasaulyje. Todėl rusų - vokiečių santykiai nėra ir negali būti pastėvus, kadangi minėta Sov. Rusijos svajonę vokiečiai gerai permato. Kiekvienas naolis supranta, kas jam grėšų, eji Vokietijoje, karui perilgai užsitęsus, kiltų komunizmas. Bet tokio pavojaus dabar nėra ir tuo tarpu net perankati apie tokį eventualumą kalbėti, nes Vokietijos vidaus padėtis yra visai tvirta.

Rusų - vokiečių santykius galima palyginti katies santykiams su žūnu. Sovietai stengiasi išnaudoti savo tiklams kiekvieną progą, kai vokiečių karinės pajėgos yra užnagruotos kur kitur. Kada, pasibaigus lenkų - vokiečių karui, vokiečiams buvo begal svarbu atpalaiduoti savo jėgas iš Lenkijos ir jas greičiau permesti į Vakarų Frontą, Sov. Rusija už nerė Fabaltijos valstybėms ant kaklo "Savitarpinės Pagelbos" paktus ir bandė sunaikinti Suomiją. Kada peraitais metais vokiečių kariuomenė buvo giliai užnagruota Francūzijoje, Sov. Rusija atplėšė nuo Rumunijos Besarabijos ir Bukovinus kraštus ir okupavo Fabaltijos valstybes. Tai vokiečius smarkiai supykino, nors viešai to ir nebuvo rodoma.

Nuo pernai metų rudens, rodos, lapas apsvirtė: jau ne be Sov. Rusija, bet Vokietija pradėjo diktuoti Sov. Rusijai. Perėję metų liepos mėn., kada vokiečiai, sutriuškinę Francūziją, dalį savo jėgų saugumo su

sumetimais permatė į Rytus, rusų - vokiečių santykiai jau buvo kartą pakibę ant siūlo galo. Ne be Ribbentropas skrido į Maskvą, bet buvo iššauktas Molotovas į Berlyną. Antra kartą vokiečių-rusų santykiai buvo pakibę vėl ant siūlo galo pereitų metų gruodžio mėnesyje, kai buvo nutrukusios derybos dėl prekybos sutarties pratęsimo. Ši sutartis buvo tik tada pratęsta, kai vokiečiai pagrasino Sov. Rusijai ginklu, Umai pritraukdami savo kariuomenės dalinius Gubernijoje prie rusų-vokiečių sienos (Interessengrenze). T. Tuomet Maskvos būdeliams buvo pasidara tiek šilta, kad jie nusprendė šia žymią dalį raudonosios armijos atitraukti (dalinai ir iš Lietuvos) nuo Interessengrenze ir jas išelonusi gilumonią visą frontu, nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, kad išvengus pavojaus pirmuose mėnesiuose netekti visą savo jėgą, kurių dydis įvertinamas šiame fronte apie 120 divizijų, arba 4 milijonus vyrų. Šis strateginis raudonosios armijos pergrupavimas vaizdiškai parodo, kaip Sov. Rusija vokiečių bijo ir kas yra nusistačiusi laikytis gynybos pagal Kutuzovo receptą. Agresyvinė propaganda prieš vokiečius, vedama raudonarmiečių tarpe ir sklaidijami tarp gyventojų gandai apie tai, kad raudonoji armija yra pasiryžusi suduoti vokiečiams smūgi, yra paprasta priemonė užmaskuoti savo silpnumą, arba galybiškai piktą provokaciją iš GPU pusės, kad išsifruvus tiek raudonoje armijoje, kaip ir gyventojų tarpe, priešingus Sovietams elementus. Savo silpnumą Sov. Rusija atskleidė, kai pasiuntė Bulgarijai kolonijoms nota, vieton ultimatumo Vokietijai už tai, kam įveda į Bulgariją vokiečių kariuomeną...

Šiuo metu rusų-vokiečių santykiai, atrodo, jau baigia visai pašlyti. Atsakingi vokiečių pareigūnai, orientuoti vokiečių politikoje, jau nebeslepia savo įnirtimo ant Sov. Rusijos ir per privačius pasikalbėjimus su jais reiškia nuomones, kad susikirtimas su Sov. Rusija tikrai bręsta. Deje, niekas nedrįsta pasakyti kada. To, beabejo, jie nė nežino, nes tai yra aukščiausia vokiečių Karo Vadovybės paslaptis. Vieni reiškia nuomoną, kad rusų vokiečių karas prasidės šį pavasarį, kiti mano, kad tai įvyks rudėniop, bet atsidarant balsų, kad jis net gali atsitikti staigiai, jei tik Sov. Rusija padarytų dar kokią aktą, kuris vokiečiams pasirodytų per kartus.

Tikriausias rodyklis apie tai, kad rusų-vokiečių ginkluotas konfliktas tikrai bręsta, yra didelio masto kariuomenės permatimas iš visų pusių į Rytus: į Rytų Prūsiją, lenkų Guberniją ir į Rumuniją. Kiek jos jau yra į minėtus rajonus permesta - nežino pati vok. Karo Vadovybė. Be to, tas permatimas tebeina visą laiką, daug kur sustabdant civilinį gelžkelių susisiekimą. Charakteringa dar pastebėti, kad taip pat atitraukiama kariuomenės iš Francūzijos ir net arščių, kur vyko pasirošimai desantui į Britų salas. Ar tai yra patvirtinimas to, kad nuo desanto iš viso atsisakyta, ar tik paprastas jėgų pergrupavimas?...

Lygegreičiai nempaprastai sustensyvinatas slaptas rusų raudonosios armijos sekimas iš vokiečių pusės. Atrodo, kad vokiečių štabai skubiai ruošiasi veiksmams Rytuose.

Bendrai pasakius, atrodo, kad minėti kariniai vokiečių pasirošimai nėra paprasta saugumo priemonė prieš Sov. Rusiją, numatant lemiančius veikus kur kitur. Atbulai, yra rimtų duomenų už tai, kad šį kartą ar tik nesiruošima lemiančiam žygiui prieš pačią Sov. Rusiją. Kaip ten bebūtų, šį vaizdą visai to, kas darosi, negalima skaityti, kad vokiečių pasirošimai Rytuose būtų tik taip sau bauginimas Sov. Rusijos. Deje, pastaruoju metu pastebėta, kad ir Sov. Rusija sustiprina savo jėgas prieš Vokietiją. Žokių žinių gauta iš Lietuvos atbėgėlių.

Išvada - tenka su eventualiu rusų-vokiečių ginkluotu konfliktu labai rimtai skaitytis ir prie to ruoštis iš anksto.

IV. Apie Lietuvos situaciją.

Dabartinę Lietuvos padėtį negalima tarptautinės teisės požiūriu skaityti galutiną. Lietuvos susovietinimas ir jos įjungimas į Sov. Rusiją įvyko prieš lietuvių tautos valią. Jis buvo primestas Lietuvai smurto pagalba, Sov. Rusijai pavertojus prieš mūsų kraštą savo raudonąją armiją ir vienšališkai sulaužius pasirašytąsias su Lietuva sutartis. Lietuva per savo diplomatinis atstovus užsieniuose prieš visą tai energingai užprotestavo. Jokia pasaulio valstybė rusų pavartoto prieš Lietuvą smurto nepateisino ir Lietuvos įjungimo į Sov. Rusiją iki šiol nepripažino. To nepadarė

ir Vokietija, nors ir pasirašė sutartį su Sov. Rusija dėl sienos pratęsimo per Lietuvą iki Baltijos jūrų. Todėl dabartinę padėtį Lietuvoje negalima skaityti nieku kitu, kaip paprasta okupacija, kuri tegali būti laikina.

Mūsų tikslas išleisvinti Lietuvą nėra užsibrėžimas sukurti kažkokią naują valstybę, bet tik atstatyti valstybę, kuri dar visai neseniai egzistavo, buvo visai nepriklausoma ir visą valstybių pripažinta, kaip pilnateisis pasaulio valstybių šeimos narys, su kuriomis Lietuva palaikė normalius santykius ir yra pasirašiusi daug tarptautinės reikšmės sutarčių, kurios formaliai lieka toliau, tik, deja, laikinai pasidariusios nebeįvykdėmoms. Jos tokiomis pasidarė dėl to, kad viena iš valstybių, būtent, Sov. Rusija pažeidė Lietuvos suverenumą. Ji atstaušius, Lietuvą automatiškai pasidarytų vėl suverenė valstybė, lygiateisė su kitomis valstybėmis.

Bemėzgą politinį mezginį su Vokietija pagal p. II-me paduotą koncepciją, pasiškėjo faktų ir duomenų, kurie duoda tvirto pagrindo skaityti, jog Vokietija yra Lietuvos atstatymo atžvilgiu nusistačiusi teigiamai, išėdama iš savo interesų, skaitydamašis su tarptautinai-teisine Lietuvos padėtimi ir karo aplinkybėmis. Atrodo, kad atėjus laukiamam momentui, Vokietija mūsų reikalą peroms, ką dabartiniu paruošiamuoju momentu ji jau konkrečiai parodo, nors dėl jos pačios santykių su Sov. Rusija kol kas to viešai dar neatskleidžia.

Ar bus galima išsųk atstatyti pilną Lietuvos nepriklausomybę, ar būsimame karo aplinkybių priversti laikinai pasitenkinti apkarpyta valstybine laisve, teparodys ateitis. Žymia dalimi tai priklausys nuo mūsų pačių, būtent, nuo to, ant kiek parodysime sugebėjimo, ryžtumo ir atsparumo kovoje už savo idealą: kaip diplomatinėje kovoje, taip ir kovoje su ginklu rankoje, kada tam išmūš lemiandžioji valanda.

Geopolitiniu atžvilgiu Lietuva randasi tokioje vietoje, kad vokiečių strategija rusų - vokiečių ginkluotame konflikte mūsų krašto neaplenks. Atbulai, Lietuvos teritorija sudarys pirmąjį grumtynių tarp rusų ir vokiečių kariuomenių lauką. Bet, atsižvelgiant, iš vienos pusės - rusų raudonosios armijos blogos organizacijos, iš kitos pusės - vokiečių gero militarinio pasiruošimo ir jų gyvo strateginio intereso veikti žaibo greitumu (prie ko ir yra ruošiamasi), galima be mažiausios abejonės numatyti iš karto, kad karo veiksmai Lietuvoje ilgai neužbitės. Iš to galima daryti išvadą, kad karo gaisres mūsų kraštui didelių materialinių nuostolių nepadarys bei jo labai menulins. Reikia tik labai susirūpinti, kad mūsų krašto perdaug neuvalintų rusai, kai bus priversti iš Lietuvos trauktis, t.y. kad nedarytų masinių padėgimų ir kitokių materialinių nuostolių iš keršto, arba nenorė palikti turą vokieščiams.

Vokieščiams atsuzamus rusų raudonąją armiją iš Lietuvos, ar ją paėmus nelaisvėn, tuo karas šioje Europos dalyje dar nesibaigtų. Vokiečių armijai nužygiavus toliau į Sov. Rusijos gilumą, mūsų kraštas pavirstų vokiečių armijos etapų sritimi. Tai volens nolens užtrauks ant mūsų krašto įvairių suvaržymų ir pareigų. Bet jų išvengti neįmanoma grynai militariniais sumetimais. Galima ir reikalinga dėti pastangų, kad juos daugiau sušvelnintus. Tai bus įmanoma tik tada, jei mūsų tauta ir kovotojai už jos išlaisvinimą sugebės parodyti reikiamos disciplinos ir pajėgs užtikrinti vokiečių kariuomenės užpakalyje visišką ramumą, absoliutišką saugumą vokiečių etapų linijoms ir mokėjimą su vokiečiais draugiškai sugyventi.

Nuo etapų tarnybos suvaržymų bus galima pasiluosuoti tik karo pabaigoje. Tai yra realybė, kurią tenka numatyti iš anksto ir su ja reikės skaitytis.

V. Kaip siekti tikslo.

Laisvės tautoms niekas veitui nesuteikia. Tautos už jas kovoja nesigalėdamos jokių aukų. Nors ir nevisešos laimi, bet nuo savo idealo neatsisako, nežūrint, kaip ta kova nebūtų ilga ir kokių nepriseitų patirti smūgių, pakelyje iki išsilaisvinimo.

Lietuvių tauta neteko valstybinės laisvės, bet niekas negali užginčyti, jei teisės laisvę atgauti ir už jos atgavimą kovoti.

Likusioji užsieniuose Lietuvos diplomatija ir užsienių lietuvių organizacijos deda ir dės toliau visų pastangų Lietuvos atstatymo ideją nuolat palaikyti ir kelti užsieniuose visur, kur tik įmanoma.

Bet diplomatinę pastangą neužtenka. Pasakytina dar daugiau - jos tėra pagalbinės. Jei pati tauta už savo laisvą nekovotų, mažai tebtų jos iš viso vertinamos, kaip realios pastangos laisvei atgauti bei savo valstybę atstatyti. Tad lemiančiuju faktoriu Lietuvai išlaisvinti tenka skaityti kovos frontą Tėvynėje.

Antra. Taip pat būtų klaidinga manyti, kad tegaline atstatyti savo valstybę vien svetima pagalba ir kad todėl nebūtų prasmės sukloti mūsų tautos geriausius sūnus neįgygoje kovoje su galingesniu priešu. Šitokia galvosena yra salioninių politikų ypatybė, kurie niekad negali apsispręsti. Lietuva, atstatyta svetimomis rankomis, mums nebūtų miela. Be to, jos niekas mums neatstatys, jei patys nesimsime jos atstatyti. Pagalba mums, mažai tautai, yra reikalinga ir būtina, bet tik kaip pagalba. Visa ji kovos našta turime pasiimti ant savo pečių. Juo pajėgsime daugiau jos pakelti, juo daugiau įgytume svorio santykyje tarp mūsų siekiamo tikslo ir pagalbos, kurią siekiame pasinaudoti. Ta pagalba, dėka susidėdėnamos Europos Rytuose aplinkyboms, ateina mums visai natūraliai, tik mokėkime ją racionaliai savo interesui išnaudoti. Numatomomis sąlygomis ją geriausiai išnauduosime, jei, lemiančiam momentui atėjus, patys stversimės ginklo - paimeime krašto valdymą patys, bet nelauksime, kad mums kas iš šalies padarytų tokia maloną...

Tad attingumas, pasiryžimas nesigailėti jokių aukų ir stverisimės ginklo bei aktyvi kova su priešu, yra tas kelias, kuriuo tenka pasukti, kad atgavus Lietuvai valstybinių sąvystovumą ir laisvą!

Aplinkybės minėtu keliu eiti nors ir yra liūdnos, bet politiniai-psichologiniu atžvilgiu palankios. Kančios, kurias dabar kenčia mūsų tauta ir visas kraštas nuo bolševistinio teroro, visus įtikina, kad be kovos nepasiliuosime iš svetimųjų vergijos. Visi ima vis daugiau suprasti, kad lengviau kovoti ir, jei lėta, šūti didvyrio mirtimi nuo priešų kulkos, kaip būti Stalino būdėlių nukankintam kalėjimuose ar badu numerintam kur nors rusų tyrumuose...

Ginkluotas susikirtimas tarp Vokietijos ir Sov. Rusijos, kaip jau buvo nurodyta p.II-me, greitai ir darosi neišvengiamas. Yra labai rimtų davinų, kad jis jau gali įvykti net artimoje ateityje. Tai reiškia, kad artėja ir mums nepaprasta proga nuo sovietiškosios okupacijos pasiliuosuoti. Prie to ruošiasi visos tautos, rusų raudonojo imperializmo pėvergtonios, kaip, pav., ukrainiečiai, baltgudžiai, Kaukazo tautos ir mūsų likimo draugės - latvių ir estų tautos... Vokietija, ant kiek yra žinoma, ruošiasi prezentuoti Europos Rytuose, kaip sakytų tautų išlaisvintoja, t.y., yra užsibrėžusi Sov. Rusiją suskaldyti į eilę valstybių, Vokietijos globojamų. Tautos, kurios linksta su ja dėtis, atsidaro perspektyva sukurti sau gerąją ateitį. Toms gi, kurios priešintųsi, grėšia vokiečių kardas. Tokiomis sąlygomis visos sakytos tautos ne neturi kito pasirinkimo, kaip eiti keliu, kurį diktuoja joms momento aplinkybės...

Lietuvos atstatymo atžvilgiu tenka remtis sekančiais eventualumais:

- 1/ Pavyksta susitarti su Vokietija iš ankato dėl Lietuvos Vyriausybės sudarymo ir tuo pat Lietuvos suverenumo bent formalaus atstatymo;
- 2/ Dėl Vyriausybės sudarymo susitarti nepavyksta, bet pavyksta pagrobti faktinę krašto valdymą, teigiamiau pasakius - krašto valdymo aparatą, pasinaudojant interregnumo momentu, kuris trumpam laikui susidarys Lietuvoje kai vokiečių kariuomenė žygiuos pirmyn, o rusų raudonoji armija traukiasi atgal;
- 3/ Lietuvos Vyriausybė paskelbiama Lietuvoje revoliuciniu būdu pasėkoje įvykusio sukilimo;
- 4/ Lietuvos Vyriausybė sudaroma post-factum, susitariant su vokiečiais, kai kraštas jau būtų vokiečių kariuomenės užimtas bei nuo bolševikų paliuosutas.

Pirmam eventualumui, kuris mums būtų palankiausias, įvykdyti daroma visa, kas tik įmanoma. Yra pagrindė viljė, kad gal pavyks su vokiečių politiką sprendžiančiais faktoriais susitarti. Kol kas betgi tai nėra tikras dalykas, nes vokiečiai laikosi didelio atsargumo. Ar bus leista mums sudaryti, kaip norime, sudaryti savo Vyriausybę iš ankato, atatai greičiausiai paaiškės tik paskutiniu momentu, t.y. prieš pat vokiečių kariuomenės žygį prieš raudonąją armiją, arba faktinai jam jau prasidėjus.

Antrasis eventualumas jau yra paaiškėjęs ant tiek, jog galima tvirtinti, kad galėsime sudaryti krašto valdymo aparatą iš savo žmonių. To pagėdauha net patys vokiečiai ir nesiruošia daryti kliūčių, kad pasinaudodami interregnumo momentu, patys užimtume visas įstaigas, įmones ir t.t., pašalinant iš jų sovietiškuosius pareigūnus bei komiserus.

Tretysis eventualumas kiltų tik tada, jei susitarti su vokiečiais iš anksto dėl Vyriausybės sudarymo nepasisektų, arba, jei būtume įvykių užklupti. Paskelbti Vyriausybės sudarymą revoliuciniu būdu Lietuvoje, pav., Vilniuje, ypatingo pavojaus nebūtų, turint galvoje antrąjį eventualumą, kad vokiečiai sutinka ir pritaria mūsų sumanymui pagrįbti krašto valdymo aparatą interregnumo metu. Vyriausybės paskelbimas minėtu būdu verstų vokiečius skaitytis su įvykiu faktų ir tai palengvintų tos Vyriausybės legalizavimąsi.

Ketvirtasis eventualumas mums būtų mažiausiai palankus. Vokiečiams užėmus mūsų kraštą, jie jaustųsi jo šeiminkais ir galėtų statyti mums įvairių sąlygų, kai dėl pačios Vyriausybės sudarymo, jei iš viso leistų mums ją sudaryti. Be to, jos sudarymas galėtų užsitęsti ir tuo būdu būtų pakirstas Upės krašte, Apie Vyriausybės sudarymą post-factum kol kas nesitarama su vokiečiais, nes visos pastangos nukreiptos į tikslą susitarti su vokiečiais dėl Vyriausybės sudarymo iš anksto.

Kaip ten bebūtų, su Vyriausybės sudarymu, svarbiausia užduotis, kuri kiltų vokiečiams žygiuojant pirmyn, tai yra krašto valdymo aparato užgrobimas. Šis užgrobimas būtų pirmas realus žingsnis prie Lietuvos suverenumo atgavimo. Todėl reikalinga dėti visas pastangas Lietuvoje slaptai taip susiorganizuoti, kad vokiečių kariuomenei pajudėjus prieš mūsų raudonąją armiją spontaniškai visame krašte įvyktų visuotinis sukilimas. Jo tikslas - paimti visą krašto valdymo aparatą į savo rankas ir pastatyti vokiečius prieš įvykusį faktą, su kuriuo jie yra nusistatę ir turės vėliau skaitytis. Be to, energingas veikimas nesigailint jokių sunkų, turėtų ne tik faktinis, bet ir moraliskai-politiškos reikšmės; Lietuva tuomi sustiprintų savo teisę reikalauti iš vokiečių, kad nedarytų kliūčių Lietuvos valstybę atstatyti, nebelaikant karo pabaigos. Pagaliau tai turėtų dar ir didelės tarptautinės reikšmės, nes iš to visas pasaulis patirtų, jog lietuvių tauta tikrai yra pasiryžusi atgauti laisvą, kas suteiktų mūsų diplomacijai labai stiprų argumentą visur, kur tik įmanoma, suintensyvinti Lietuvos atstatymo reikalo gynimą.

VI. Gairės sukilimo paruošimui.

Visas pasiruošimas vyksta vardu Lietuvių Aktyvistų Sąjūdžio, kuris jungia visus mūsų tautos veiklesnius elementus, idejiniame niveliuodamas visas mūsų buv. politines partijas.

Jo pagrindiniai tikslai: atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę ir sutvarkyti ją naujais pagrindais, kurie patikrintų galimybę išlaikyti tautoje realią vienybę, stiprinti tautoje nacionalinį atsparumą, tobulinti tautos moralinį stiprumą pagal krikščioniškosios dorovės principus, išvystyti krašto ūkinį ir kultūrinį progresavimą, visiems patikrinti darbą ir leiduoti socialinį teisingumą, išraunant su šaknimis bet kurią apsaudą, korupciją, neteisėtumą, komunistinį išsigimimą ir žydiškąjį išnaudojimą.

Vokiečiai skaitosi su Lietuvių Aktyvistų Sąjūdžiu, kaip su politiniu faktoriu ir juo remiasi, megdami su Lietuva politinį mezinį. Artėjant išsilaisvinimo valandai iš sovietiški-komunistinio teroro ir žydijos išnaudojimo, reikia visomis įmanomomis priemonėmis suintensyvinti aktyvistų sąjūdžio veikimą Lietuvoje, kad pribrendus visą lietuvių tautą idejiniai ir ją parengus organizaciniai lemiančiam aktui, nuokurio priklausys Lietuvos likimas.

Idejiniame lietuvių tautos pribrendimui reikalinga sustiprinti antikomunistinę ir antižydišką akciją ir skieisti besąlyginiai minti, jog rusų-vokiečių ginkluotas susikirtimas tikrai įvyks, kad raudonoji rusų armija bus greitai iš Lietuvos išvyta ir kad Lietuva vėl taps laisva ir nepriklausoma valstybe. Labai svarbu šia proga nusikratyti ir nuo žydų. Todėl reikia krašte sudaryti tokią tvankią prieš žydus atmosferą, kad nei vienas žydus nedirstų ir minties prileisti, jog Naujoje Lietuvoje jis dar galėtų turėti bent minimalinių teisių ir bendrai pragyvenimo galimybių. Tikslas - priversti visus žydus bėgti iš Lietuvos drauge su raudonaisiais rusais. Juo jų daugiau šia proga iš Lietuvos pasiūlins, tuo bus vėliau lengviau baigti nuo žydų nusikratyti. Savo laiku Vytauto Didžiojo suteiktas Lietuvoje žydams svetingumas atšaukiamas visiems amžiam už jų nuolatiniai pasikartojantį lietuvių tautos išdavimą jos engėjams. Organizaciniu požiūriu yra reikalingas šis patvarkymas: Ribos aktyv...

195

vistų sąjūdžio, kaip lietuvių tautos politinės valios reiškėjo ir vykdytojo, sudarytina Tautinio Darbo Apsauga, kaip to sąjūdžio kovos organas. Ji sudaroma iš visai patikimų vyrų, galinčių valdyti ginklą ir pasiryžusių, esant reikalui, sukoti savo gyvybę už Lietuvą ir aktyvistų sąjūdžio idealus.

T.D.A. cellės sudarytinės visur, kur tik susiranda tokių ryžtingų vyrų: Nacionaliniame korpe, įstaigose valdininkų tarpe, imonėse tarnautojų ir darbininkų tarpe, studentų tarpe, mokyklose, kaimo jaunuoменėje, Ukiniuose ir t.t. Ypač stengtis daugiau užverbuoti ats. karininkų, ats.puskarininkų, buv. kariuomenės kūrėjų-savanorių, buv. šaulių.

Kadangi bendras gyventojų nusistatymas yra griežtai antikomunistinis ir antižydiškas ir kadangi sovietiškas teroras pats stačiai stumia stumia žmones svertis ginklo, tai, atrodo, nėra reikalo, kad kovos padalinuose priklausytų po daug narių. Pagrindinis dalykas yra turėti gerą organizacijos tinklą, kuris apjungtų visą mūsų kraštą ir kurio šaknis siektų kiekvieną jo kampelį, t.y. ne tik miestus, miestelius, bet ir kaimus. Lemiančiu momentu tas tinklas, jei jis tik suaidės iš tikrai ryžtingų vyrų, sugebės spontaniškai patraukti su savim visus kitus veiklesnius mūsų tautos elementus, iš anksto į organizaciją neitrauktus, bet tik numatytus tuojuo pritraukti, kai tik priartės lemiančioji valanda.

Tikslu T.D.A. organizaciją geriau užmaskavus nuo bolševikų ir mūsų tautos išgamų, pasidavusių agentais okupantai, patartina jos padalinius pavadinti įvairiausiais ir skirtingais vardais, pagal vietinių veikėjų fantaziją. Tuo būdu galėtų būti sudarytas išpūdis, jog esama ne vienos organizacijos, bet įvairių ir skirtingų viena nuo kitos. Be to, tai labai pat sunkintų priešui jų slapumą sekimą.

Kitas būtinas patvarkymas, tai paruošimas sukilimo vadovavimo skeleto. Šis reikalas yra labai opus, nes dabartinis skeletas atrodo nepakankamai planingas ir nesuderintas su eventualia karo įvykiu Lietuvoje eiga.

Kad supratus, kas šiuo atžvilgiu yra taisytina, tenka čia išsiaiškinti tai, kaip vystytis mūsų teritorijoje rusų-vokiečių karo operacijos.

Kiek tai liečia vokiečių pusę, tai, kaip jau buvo minėta, tenka laukti, jog puolimas bus vykdomas žaibo greičiu, išmetant pirmą ir į priešą užpakalį šarvuotos kariuomenės vienetus, kurių uždavinys būtų suglamžyti išsėk byle kokią iš rusų pusės planingą priešinimąsi ar metodingą pasitraukimą. Kokiomis prikt kriptimis bus nukreipti svarbesnieji smūgiai, yra vokiečių Karo Vadovybės paslaptis. Apie tai čia tegalima spėlioti teoretiniais. Galima pilsėti, kad smūgiai bus nukreipti šiomis pagrindinėmis kryptimis: vienas - Suvalkų trikampio, forsuoiant Nemuną, tikslu supti Vilniaus mazaą, iš pietų-vakarų pusės; antras - kriptimi Tilžė-Šiauliai, tikslu apeiti Kau no ir Nemuno įtvirtinimus iš šiaurės, ir kita šaka siekiant Latvijos; tarp šių pagrindinių kripšių dar tenka laukti, jog veiks viena ar keletą rinktinų frontaliai, pav., kriptimis Kaunas, Alytus. Suglamžius raudonosios armijos gynimąsi sistemą Kaunas-Vilnius-Gardinas trikampyje, galima numatyti, jog operacijos toliau išsirutulios: viena - kriptimi Minsko, kita - kriptimi Daugapilis.

Kai dėl rusų pasipriešinimo, tai atrodo, kad rimtesnio pasipriešinimo tenka laukti Dubysa-Nemunas linijoje, kur ruošiami įtvirtinimai. Be to, rodos (tai reiktų dar patikrinti), rusai numato dar tarpinę poziciją linijoje Muša-Levuo-Anyksčiai. Spėjama, kad tai būtų priedangos pozicija pasitraukimui į Dauguvos liniją.

Vokiečių puolimo kryptys ir rusų pasipriešinimo linijos suskaldo Lietuvos teritoriją strateginiu požiūriu į sekančias aritis:

- 1/ Į plotą Nemuno kampe, apimantį mūsų Suvalkią;
 - 2/ Į plotą tarp Dubysos ir Klaipėdos krašto, apimantį emaitiją;
 - 3/ Į plotą šiauriau Dubysos, kuri galima prišlieti prie emaitijos, siekiant ti iki rusų numatomos tarpinės pozicijos;
 - 4/ Į plotą tarp Nemuno ir Neris, kuriame rusų raud.armija, vokiečių supama iš pietų ir šiaurės turės padėti ginklus;
 - 5/ Į Vilniaus mazaą, jei šis vienu ypu nebūtų supamas drauge su Nemuno pozicija, ir
 - 6/ Į plotą Lietuvos šiaurės rytuose, kaip priedanga prie Dauguvos pozicijos.
- Pirmąjį ir antrąjį plotą rusai automati nesistengs rimtąs ginti ir iš jų traukėsi po priedangos sienos apsaugos elementų. Kiek didesni pasipriešinimą bandys išvystyti ant Dubysos ir Nemuno linijos. Šią liniją vokiečiams

pralaužus ar atėjus išsispąras ir Kauno centro likimas. Raudonosios jėgos trauksis už Mušos-Anyksčių tarpinės pozicijos ir Nėries. Vokiečiams greitai perkirtus ir šią liniją, Vilnius mažgas būtų apsaugamas, o raudonųjų jėgos, likusias Lietuvos šiaurės rytuose, skubėtų trauktis į Dauguvos liniją.

Šitaip numatomas Lietuvos teritorijos strateginis suskaldymas visai natūraliai skatina priderinti prie jo ir sukilimo vadovavimo skeletą. Atrodo, kad šiuo atžvilgiu būtų tikslu vadovavimą padalinti į šiuos ešalonus:

Tuo dvigubo tinklo reikėtų atsiasakyti, nes lemiančiu momentu, kai ryšių palaikimas pasidarys neįmanomas, jis gali pakenkti sukilimo vykdymui.

Vyriausiuosius sukilimo paruošimo organus, būtent, Vilniaus ir Kauno Centrus, viens kitam subordnuoti, skaitant Vilniaus Centrą aukščiausiuoju Subordinacija turi būti tokia, kad kuriam nors jų nebeegalint veikti, jo veiklą galėtų automatiškai perinti antrasis Centras.

Kiekvienas sakytų Centrą savistoviai plečia savo tinklą ir kuria jam subordnuotus kovos padalinius provincijoje, būtent:

- a/ Vilniaus Centras - Lietuvos rytų pusėje;
- b/ Kauno Centras - Suvalkijoje, Žemaitijoje ir Aukštaičiuose.

Kadangi didelė centralizacija vestų prie veiklos išsivaidavimo, tai reikalinga neatidėliojant sudaryti dar šios tarpinius vadovavimo Centrus provincijoje:

a/ Subordnuota Kauno Centrui:

- 1/ Kauno rajono Centrą pačiame Kaune, plius Kauno apskritis;
- 2/ Suvalkių Centrą, pav., Marijampolėje, kuriam pavesti šias apskritis: Marijampolės, Alytaus, Sejūnų, Vilkaviškio ir Seklių;
- 3/ Žemaitijos Centrą pav. Šiauliuose, kuriam pavesti Šiaulių, Telšių, Mažeikių, Kretingos, Tauragės ir Raseinių apskritis;
- 4/ Aukštaičių Centrą, pav., Panevėžyje, su apskritimis Panevėžio, Biržų, Rokiškio ir Kėdainių.

b/ Subordnuotus Vilniaus Centrui:

- 1/ Vilniaus rajono Centrą pačiame Vilniuje, kuriam pavesti Vilniaus, Trakų ir Ukmergės apskritis;
- 2/ Šiaurės rytų Centrą pav. Švenčionyse ar Utenoj, su apskritimis Švenčionių, Utenos ir Zarasų, ir
- 3/ Lietuvių Nacionalinio Korpo Centrą.

Tarpinių Centrų sudėti nustato Vilniaus ir Kauno Centrai kiekvienas savo plote maždaug iš 3-5 ryžtingų vyrų, gyvenančių ten kur Centras sudaromas. Šitaip sudarytieji tarpiniai Centrai iš savo pusės nustato apskričių Centrų sudėti maždaug iš 2-3 asmenų. Šie gi pastarieji skiria savo patikėtinius valsčiuose, miesteliuose, mokyklose, įmonėse ir t.t. Tuo būdu pasidarys vadovavimo tinklas, kuris priduos sukilimo paruošimui daugiau planingumo ir kuriuo bus galima remtis lemiančiu momentu.

Centro nariais ir patikėtiniais periferijose turi būti parenkami asmenys ne tiek atsivėlgiant to, kas kuo yra seniau buvęs, kokiam partijai priklausęs ar kokio yra išmokslinimo, kiek turi būti žiurima asmens charakterio: valios tvirtumo, ryžtingumo daryti sprendimus, iniciatyvos turėjimo gebumo kitais vadovauti ir tinkamumo konspiratyviniam darbui.

Vyriausias šiuo paruošiamuoju momentu uždavinys yra galimai daugiau pristoigtai Lietuvių Aktyvistų Sąjūdžio kovos padalinių. Būtų idealas, jei pavyktų atsiekti to, kad ne tik centruose bei miestuose, kur yra susispleta daugiau mūsų inteligentijos ir patrijotinės mokslavijos, bet ir visur provincijoje: miesteliuose ir kaimuose, susidarytų tokie padaliniai, vietiek, ar jie turėtų ginklų ar jų neturėtų, nes yra vilties, kad ginklų visiems susiras.

Kiekvienam steigiamam padalinui reikia išsyk pastatyti konkretišką ir aiškų uždavinį, kurį jis turės įvykdyti sukilimo valandai atėjus, pav. užimti elektros centrą ar išjungti elektros laidus, sukelti kur nors pašonkos pagelba sprogdomos bombos, užimti pašto centrą, nutraukti telefono-telegrafo laidus X ruože, apsuikti galizkalio bėgius X rajone, užimti valsčius valdyba, paliuosuoti politinius kalinius X kalėjime ar areštutuotų namuose, suimti X komunistų skyriaus valdyba, nuginkluoti X nuvedoje raud. milicininkus, susirinkti ir buti X vado dispozicijoje ir rezerve ir t.t.

Kadangi sukilimas turės vykti išnaudojant vokiečių kariuomenės puol-

mą, kuriuo kryptių ir eilinių tikslų vokiečiai iš anksto mums neatskleis, tai numatyti iš kalno bendrą visai Lietuvai sukilimo planą yra neįmanoma. Todėl kiekvienas padalinys, gavęs uždavinį, praeiškia sau atskirą planelį kaip tą uždavinį geriau įvykdyti, kai bus duotas signalas sukilti. Vyriausieji Centrai praeiškia sukilimo planus tik svarbesiems tikslams atsiekti. Tą pat daro ir tarpiniai Centrai kiekvienas savo plote, prisilaikydami bendrą nurodymą, duotą iš kalno. Šiaip gi visas pasiruošimas vyksta plačios decentralizacijos pagrindais, pasitikint vietinių veikėjų iniciatyva ir sumanumu. Čia pažymimi tik patys bendriausieji uždaviniai:

- 1/ Nuginčiuoti visame krašte raudonąją miliciją ir GPU agentus ir juos suminti bei likviduoti, jei kas dar drįs priešintis;
- 2/ Areštuoti visus komisarus, politrukus ir kitus sovietiškojo režimo ramsius;
- 3/ Sunaikinti komunistų partijos centrą ir skyrius; be to, suminti visus veiklesniusios tos partijos ir jos padalinių narius;
- 4/ Priversti žydus bėgti iš Lietuvos;
- 5/ Paliuosuoti iš kalėjimų politinius kalinius ir daboti, kad jų rusai ar mūsų komunistai nenužudytų ar neišveiktų į Sov. Rusiją;
- 6/ Užimti svarbiausiasias įstaigas centruose ir provincijoje, įmones, geležkelio stotis, pašto ir telegrafo centralines, didesniusius maisto ir prekių sandėlius ir t.t.;
- 7/ Įmintis priemonių, kad bolševikai, pasitraukdami iš Lietuvos, nenaikintų turto ar kas kitas jo neišgrobūtų, ypač numatyti priemones prieš padėgimus ir gaisrų gesinimą;
- 8/ Nutraukti įvairiose vietose, turinčiose militarines reikšmes, geležkelio linijas, plentus ir kelius, telefonų ir telegrafų kaip ir elektros laidus svarbesniuose punktuose, bet nenupiaustant stulpų;
- 9/ Daryti visų įmonų kiliūčių pasitraukiantiems raud. armijos padaliniams, gurguolėms ir transportui, stengtis suklyti padalinius nuginkluoti arba pulti juos iš pasalų, partizaniniu būdu;
- 10/ Jei pajėgų santykis leistų, bandyti pagalba Nacionalinio Korpo nuginkluoti rusų raudonosios armijos jėgas, kai jose kils panika.

Darant kiltus rusų raudonajai armijai pasitraukti bei rusų transportams, reikia vengti didesnių sprogdinimų, ypač nenaikinti svarbesniųjų tiltų. Atbulai, dėti pastangų juos ginti, kad jų nesunaikintų raudonieji, nes jie bus labai reikalingi žygiuojančiai pirmyn vokiečių kariuomenei, ypač jos motorizuotiems padalinims, kad jie neturėtų gaišti laiko uolų perėjimui.

Ryšius su Lietuvių Aktyvistų Fronto vyriausią vadovybę palaikyti per jos ryšininčius pasienyje. Tuo tikslu pasieninių apskrįčių Centrams tuojau pasirūpinti su tais ryšininčiais susijungti, nurodant jiems ryšininčius iš savo pusės anoje pusėje sienos, kad nebebūtų reikalinga siuntinėti agentų toli į Lietuvos gilumą, kas yra susiję kas kartą su dideliu pavojum agentams patekti į GPU nagus.

VII. S u k i l i m o v y k d y m a s

Signalu sukilimui reikia skaityti momentą, kai vokiečių kariuomenė per žengs sieną ir pradės rusus pulti.

Jei apie tą momentą Aktyvistų Fronto Vadovybei pavyktų sužinoti nors kiek iš anksto, tai tuoju būtu pasitengta duoti apie tai žinių per slapto agentus ir ryšininčius, dirbančius vienoje ir kitoje sienos pusės, kad skubiai perduotų toliau per tarpinius Centrus į Kauną ir Vilnių.

Be to, ruošiamasi paskutinio momentu arba vokiečių puolimui jau prasidėjus, nusodinti Lietuvoje iš lėktuvų parašutininkus, kurie atneštų paskutines instrukcijas.

Bet, kaip ten bebūtų, tikroju signalu sukilimui turi būti skaitoma vokiečių peržengimas Lietuvos sienos. Kol to nėra įvykę, jokiems kienu nors ~~nikada~~ nurodomiems terminams netikėti, kad nepatekus į provokaciją.

Kadangi vokiečiams skubiai žygiuojant pirmyn, planingas sukilimo vadovimas būtų neįmanomas, nes visi ryšiai tarp Centrų ir periferijos būtų nutrukę, tai negalima tikėtis jokių nurodymų iš viršaus. Sukilimas tokiomis sąlygomis turi įvykti automatiškai ir spontaniškai visame krašte. Todėl kiekvienas padalinys turi gaudyti radio žinias ar kaip kitsip sekti, kada vokiečiai pereis sieną. Tokią žinią pagavęs ir pranešęs apie tai savo kaimyniniams padalinims bei aukštesniam vadui ir tuo būdu gautą žinią petik-

rinę, tuo jau žmisi paskutinių pasiruošimų. Įsitikinus, kad gauta žinia yra tikra, kad ne kiemo paleista provokaciniais tikslais, ryžtasi vykdyti iš anksto duotą uždavinį.

Jei pavyks susitarti su vokiečiais iš anksto dėl sudarymo Lietuvos Vyriausybės, tai numatoma tuo metu, kai vokiečių kariuomenė žengs per sieną ir pradės puolimą, išplatinti Lietuvoje iš lėktuvų tos Vyriausybės viešą atsisaukimą - plakatą į tautą su parais visų Ministrų Kabineto narių, reginantį visus, kas tik gali, stvertis ginklo vyti rusus okupantus lauk iš Lietuvos. Šis atsisaukimas būtų oficialus ir visoms krašto gyventojams privalomas vykdyti.

Tuo pat metu naujai susidariusi Vyriausybė ir Aktyvistų Fronto Vadovyb, suorganizavus iš esančių Vokietijoje lietuvių ir atbėgėlių atitinkama ginkluoto smūgio padalinį, pasistengtų jėga užgrobti kurį nors punktą pasienyje Lietuvos pusėje ir iš šia perimtų bendrą sukilimo vadovavimą bei jo dorinimą su vokiečių kariuomenės žygiavimu piramy.

Lygegreičiai būtų lietuvių Aktyvistų Fronto vardu išplatinta po visą Lietuvą iš lėktuvų įvairių, kurstančių gyventojus sukilti, atsisaukimų, būtent, Lietuvių Aktyvistų Frontą, į atsargos karininkus ir šaulius, į būvusius Lietuvos kariuomenės kūrėjus-savanorius, į lietuvių inteligentią, kultūrininkus ir valdininkus, į moksleiviją ir kaimo jaunomeną, į ūkininkus, į darbininkus, į verslininkus, į rusų raudonosios armijos karius ir prieš žydus.

Galima tikėtis, jog tokiu būdu visa tauta būtų labai išjudinta ir sudarytų krašte tokia įkaitinta prieš okupantus, žydus ir mūsiškius komunistus atmosfera, kad jų tarpe kiltų baimės panika, kuri palaistų bet kurią iš jų pusę rimtesnį pasipriešinimą. Be to, tai žymiai numatytų pas raudonarmiečius upą, kas prisidėtų prie raudonosios armijos demoralizavimo.

Tokiomis sąlygomis, galima tikėtis, jog sukilimo vykdymas visame krašte praistų sklandžiai. Tik reikalinga parodyti daugiau ryžtumo, drąsos ir revoliucinio akiplėšiškumo, kai vokiečiams puolant, raudonoji armija, mūsų žydija ir visi mūsų tautos išdavikai, panikos perimti, bėgs iš Lietuvos arba skubės slapstyti kur nors po urvus.

Iš anksto galima numatyti, kad ten kur nėra sutelkta didesnių rusų raudonosios armijos jėgų, sukilimas galėtų greitai ir be sunkumų praisti. Tuo tarpu gi ten, kur sutelkta daugiau rusų raudonosios armijos jėgų, partartina būtų atsargumas: pradžioje kovoti tikslu, kad laimėjus laiką, kol priartės vokiečių kariuomenės pagelba.

Jei dėl Vyriausybės sudarymo su vokiečiais susitarti nepavyktų, kitai variantui, jei vokiečiams pradėjus puolimą nebūtų iš lėktuvų platinama Vyriausybės ir Aktyvistų Fronto atsisaukimas, o taip pat apie Vyriausybės sudarymą nieko nebūtų iš Berlyno per radiją pranešta, tai reikia skaityti, jog vokiečiai Lietuvos atžvilgiu dar turi užpakalinių tikslų.

Nuo sukilimo betgi ir tokiam atsitikime susilaikyti nereikia. Jis turi būti vykdomas, kaip paruoštas, su tikslu pagrobti krašto valdymą aparatą ir savo rankas. Krašto Vyriausybę tokiam atsitikime turėtų paskelbti Vilniaus Centras revoliuciniu keliu, kad pastatius vokiečius prieš įvykusi faktą. Asmenims, kurie tokią vyriausybę sudarytų, ypatingo pavojaus iš vokiečių pusės negalėtų būti, nes, kaip jau minėta, jau dabar yra paaiškėję, jog patys vokiečiai yra suinteresuoti, kad krašto valdymo aparatą apstatytume savo žmonėmis.

Revoliucinės Vyriausybės paskelbimo aktas turėtų būti laiku paruoštas ir tinkamai suredeguotas, kadangi jis būtų didelės istorinės, tarptautiškai teisinės ir morališkai politinės reikšmės ne tik dabarčiai, bet ir ateičiai, ypač jis būtų svarbus pačios Vyriausybės legalizavimuisi ir kaip nesugriauzamas argumentas Lietuvos diplomatijai užsieniuose ginti Lietuvos atstatymo reikalą visame pasaulyje.

Sąlygomas aktas turėtų būti sustatytas ir skelbiamas Lietuvių Aktyvistų Sąjūdžio, kaip vienintelio lietuvių tautos valios reiškėjo ir vykdytojo, vardu, pastatant eventualiai tos Vyriausybės priešakyje patį to sąjūdžio vadą, kad tuo galimai daugiau surišus vokiečiams rankas, nes jie deda į šį sąjūdį ir į jo vadą savo viltis, yra prieš juos užsiangažavę ir todėl jiems būtų politiniu ir moraliiniu atžvilgiu sunku su tokia Vyriausybe nesisikaityti ir jos nepripažinti.

Kadangi, kaip jau minėta, centralizuotas sukilimo vadovavimas numatoma sąlygose bus neįmanomas, tai sukilimas vykdomas vietose savistoviai,

vietinių veikėjų ir vadų iniciatyva. Tarpiniai ir apskričių Centrai turės uždavinį paskirti sukilimo padalinių veiksmą derinti, pasiūsti kur būtų reikalinga paspartinti iš kaimyninio padalinio ar padalinio rezervo, ir duoti papildomų nurodymų, ką daryti tam ar kitam padaliniai pradinį uždavinį įvykdytų.

Tarpiniai ir apskričių Centrai sukilimo metu vykdo vietose valdžios funkcijas, kol neužsimegė ryšis su Vilniaus Centru, Vyriausija Aktyvistų Fronto Vadovybe bei nesusidarys Lietuvos Vyriausybė ir ji neperims krašto valdymą.

Apie įvykdytus sukilimo uždavinius ir kovos eigą bei atsiuktus rezultatus žemesnioji sukilimo padalinių vadai praneša per patikimus ryšinininkus sekančiam aukštesniam sukilimo vadui ar sukilimo Centrai, kurie iš savo pusės orientuoja subordinuotuosius jiems žemesniuosius sukilimo vadus ir patikėtinius apie tai, kokia susidarė beadra padėtis veikimo plote, kas atsiektą kitose sukilimo srityse ir ką padaliniui toliau veikti bei kaip jam toliau laikytis.

Visur, kur tik sukilimas pavyko, pastatomi viešųjų įstaigų ir žmonių priešakyje savo žmonės. Patartina visur, kur tik dar galima, gražinti ir senas vietas buvusius, t.y. teisėtos Lietuvos Vyriausybės savo laiku paskirtus pareigūnus, kaip pav. apskričių viršininkus, miestų burmaistrus, valsčių viršaišius, geležkelio stočių viršininkus, pašto viršininkus ir t. t. Taip pat tuojuo gražintina visa viešoji policija, vieton to, kad kurus gyventojų laikiną miliciją.

Visi minėti pareigūnai turi būti tuojuo, kaip sukilimas toje ar kitoje vietoje įvyks, paraginti grįžti į savo senas vietas ir užsidėti turėtą nepriklausomos Lietuvos metu uniformą. Bendrai ir visi kitokie išoriniai pažymėjimai valstybės buvimo ir valdžios veikimo turi būti atstatyti.

Gražinti į savo vietas pareigūnai ar naujai paskirtieji tuojuo išleidi reikalingų viešai tvarkai, gyventojų saugumui ir bendram ramumui palaikyti ir viešai įsakymų, kuriuos plačiai išplatinti ir viešai išlipti, kad gyventojai žinotų, kaip jiems laikytis ir kad visi patirtų, jog valdžia yra ir veikia.

Gražinimas senų pareigūnų, uniformos restauravimas, valstybės ženklų atstatymas ir skubus išleidimas ir viešas paskelbimas įvairių valdžios įsakymų - visa tai yra aktai, kurie turi vokiečiams parodyti, jog krašto valdymo aparatas tapo atstatytas ir veikia, kaip pridera. Vokiečiai, pastatyti šitaip prieš įvykusį faktą, negalėtų su tuo nesiskaityti.

Reikalingus personalinius pakeitimus gražintuose pareigūnuose, jei jų tarpe būtų netinkamų tolesnei tarnybai, bus galima padaryti vėliau, kai sukilimui praėjus viskas vėl grįžtų į normalines vėzes.

Kad vokiečiai galėtų sukilėlius atskirti nuo šiaip kitų civilinių, gyventojų ir nepaskaitytų juos ginkluotais vietiniais komunistais, sukilimui įvykus, jo dalybiai užsideda ant kairiosios rankos baltą (drobę) juosta, su raidėmis T.D.A. (Tautinio Darbo Apsauga).

Vokiečių kariuomenės daliniai visur, kur tik jie Lietuvoje pasirodys, sutinkami kaip draugingos Lietuvai valstybės kariuomenės.

Vietos valdžios pareigūnai ir vietos visuomenės atstovai pasitinka tą dalinių vadus, jiems persistato, orientuoja juos apie vietinę padėtį, suteikia visų žinių, kokių tik turi, apie pasitraukusį priešą (rusus) ir, esant reikalui, pasiūlo savo patarnavimą.

Su vokiečių kariais ir pareigūnais reikia stengtis palaikyti geras ir nuoširdžius santykius, bet sąvąs neženinti, nes sukildami mes kovojame už savo laisvą patys, net ne vien laukiame malonės iš vokiečių, kad jie mums tą laisvą padovanotų, mes tik išnaudojame jų pagalbą. Net už savo laisvą mokame ir mūsų pečių kraujo aukomis.

Pasyvumas ir ištisimas Lietuvą praeidė,
Aktyvumas ir ryžtumas turi ją išgelbėti ! !

LITUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTO
V A D O V Y B Ė